

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Warszawa, 29-04-2020 r.

Adam Bodnar

V.7014.19.2020.PM

**Pan
Marian Banaś**

**Prezes
Najwyższej Izby Kontroli
e-PUAP**

Wielce Szanowny Panie Prezesie,

na podstawie art. 12 pkt 3 ustawy w z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. 2020 poz. 627), zwracam się do Pana Prezesa z wnioskiem o rozważenie wszczęcia i przeprowadzenia kontroli w zakresie wywiązywania się przez wojewodów z obowiązku sporządzania i aktualizacji wojewódzkich planów działania na wypadek wystąpienia epidemii.

Stosownie do dyspozycji art. 44 ust. 1 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. 2019 poz. 1239 dalej: ustawa), w celu zapewnienia skuteczności działań służących ochronie zdrowia publicznego przed zakażeniami i chorobami zakaźnymi wojewoda sporządza wojewódzki plan działania na wypadek wystąpienia epidemii, zwany dalej "planem", na okres trzech lat, z możliwością aktualizacji. Plan ten obejmuje w szczególności imienne listy osób, które mogą zostać skierowane do działań służących ochronie zdrowia publicznego przed zakażeniami i chorobami zakaźnymi (art. 44 ust. 2 pkt 4 ustawy) i jest przygotowywany i aktualizowany na podstawie danych i informacji uzyskanych z jednostek samorządu terytorialnego, podmiotów leczniczych i innych dysponentów obiektów użyteczności publicznej (art. 44 ust. 3).

Listy osób, wobec których może zostać zastosowana procedura skierowania do pracy, zawierają następujące dane: imię i nazwisko; wykonywany zawód; datę urodzenia; numer PESEL, a w przypadku gdy osobie nie nadano tego numeru - serię i numer paszportu albo numer identyfikacyjny innego dokumentu, na podstawie którego jest możliwe ustalenie danych osobowych; płeć oraz adres miejsca zamieszkania (art. 44 ust. 7 pkt 1- 6).

Równocześnie, zgodnie z art. 47 ust. 3 pkt 1 – 6 ustawy, skierowaniu do pracy niosącej ryzyko zakażenia przy zwalczaniu epidemii nie podlegają: osoby, które nie ukończyły 18 lat bądź ukończyły 60 lat; kobiety w ciąży; osoby samotnie wychowujące dziecko w wieku do 18 lat; osoby wychowujące dziecko w wieku do 14 lat; osoby wychowujące dziecko z orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego; osoby, u których orzeczono częściową lub całkowitą niezdolność do pracy; inwalidzi i osoby z orzeczonymi chorobami przewlekłymi; osoby, o których mowa w art. 2 ustawy z dnia 31 lipca 1981 r. o wynagrodzeniu osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe (Dz. U. z 2019 r. poz. 152), oraz posłowie i senatorowie Rzeczypospolitej Polskiej.

Ponadto, w przypadku gdy dziecko w wieku powyżej 14 lat jest wychowywane przez dwoje osób, którym przysługuje władza rodzicielska, do pracy przy zwalczaniu epidemii może zostać skierowana wyłącznie jedna z nich (art. 47 ust. 3a ustawy).

Tymczasem z posiadanych przeze mnie informacji¹ oraz doniesień medialnych² wynika, że do pracy niosącej ryzyko zakażenia przy zwalczaniu epidemii kierowane były osoby wyłączone z mocy ustawy, w szczególności po ukończeniu 60 roku życia, w ciąży oraz wychowujące dziecko w wieku do 14 lat.

¹ III.7040.16.2020.LN – wystąpienia Rzecznika Praw Obywatelskich do Wojewodów: Mazowieckiego i Łódzkiego; <https://www.rpo.gov.pl/pl/content/koronawirus-rpo-lekarka-w-ciazy-emerytowany-lekarz-s skierowani-do-pracy>

² - Karolina Kowalska *Koronawirus: nakaz pracy dla lekarza i pielęgniarki nieskuteczny*, Rzeczpospolita z 13 kwietnia 2020 r. <https://www.rp.pl/Lekarze-i-pielęgniarki/304139967-Koronawirus-nakaz-pracy-dla-lekarza-i-pielęgniarki-nieskuteczny.html>

- Marcin Wyrwał *Wojewoda mazowiecki bezprawnie przymusił pracowników do walki z koronawirusem, a potem ukarał*.

<https://wiadomosci.onet.pl/tylko-w-onecie/koronawirus-w-polsce-wojewoda-bezprawnie-zmusil-ludzi-do-pracy-a-potem-ukaral/zebeqz3>

- Bartosz Wiciński *Wojewoda z PiS bezprawnie oddelegował do pracy pracowników. Odwołali się i za karę dostali mandaty po 5 tys. zł*, <https://crowdmedia.pl/wojewoda-z-pis-bezprawnie-oddelegowal-do-pracy-pracownikow-odwolali-sie-i-za-kare-dostali-mandaty-po-5-tys-zl/>

Ponadto, analiza informacji zawartych w Biuletynie Informacji Publicznej może wskazywać, że plany działania na wypadek wystąpienia epidemii mogły być w niektórych przypadkach sporządzane/aktualizowane w trybie pilnym już w trakcie epidemii, co mogło wpłynąć na ich rzetelność, kompletność i aktualność, a w konsekwencji naruszać prawa osób wyłączonych z przedmiotowego obowiązku z mocy prawa. Dotyczyć to może na przykład województwa śląskiego³, podkarpackiego⁴, łódzkiego⁵.

W związku z powyższym wskazane, niedopuszczalne w świetle prawa oraz zasad współżycia społecznego, przypadki kierowania do pracy osób wyłączonych z mocy prawa z tego obowiązku mogą wynikać z nienależytego wypełnienia przez wojewodów obowiązku sporządzania i aktualizacji wojewódzkich planów działania na wypadek wystąpienia epidemii.

W świetle wskazanych okoliczności, wypełniając swój konstytucyjny obowiązek, zwracam się do Pana Prezesa o rozważenie postulowanych przeze mnie na wstępie działań.

Będę wdzięczny za poinformowanie mnie o decyzji Pana Prezesa.

Z wyrazami szacunku

Adam Bodnar

Rzecznik Praw Obywatelskich

/-podpisano elektronicznie/

³ http://bip.katowice.uw.gov.pl/bezpieczenstwo/Wojewodzki_plan_dzialan_na_wypadek_wystapienia_epidemii.html

⁴ <https://bip.rzeszow.uw.gov.pl/wp-content/uploads/2020/04/plan.pdf>

⁵ https://bip.lodzkie.eu/data/other/do_bip_-_wojewodzki_plan_dzialania_na_wy_1.pdf